

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

45

DE

NONNULLIS MOMENTIS

AD

CURATIONEM EPILEPSIAE

SPECTANTIBVS

PRAESIDE

VIRO ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO, ET EXPERIENTISSIMO

DOMINO

D. PHILIPPO ADOLPH. BOEHMERO

MEDICINAE ANATOM. ET CHIRVRG. P. P. ORDINARIO,

ACADEMIAE CAESAR. NAT. CVRIOS. ITEMQVE IMPERIAL.

PETROPOL. NEC NON REGIAR. BEROL. SCIENT. ET PARIS.

CHIRVRGOR. SODALI.

PRO

GRADV DOCTORIS

SVMMISQVE IN ARTE MEDICA HONORIBVS RITE CAPESSENDIS

D. XIV. SEPT. MDCCCLXVIII.

PVBLCICE DISPVTABIT

AVCTOR

IOANNES ERNESTVS STAHL

BEROLINAS.

HALAE AD SALAM AERE BEYERIANO.

V I R O

ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO, EXPERIENTISSIMO,
AMPLISSIMO, DOCTISSIMOQVE

DOMINO

D. PHILIPPO ADOLPHO
BOEHMERO

MEDIC. ANATOM. ET CHIRVRG. P. P. ORDINARIO
ACADEMIAR. CAESAR. NATVR. CVRIOS. ITEMQVE IMPERIAL.
PETROPOL. NEC NON REG. BEROL. SCIENT. ET PARIS
CHIRVRG. SODALI

PATRONO ATQVE PRAECEPTORI
SVMMO PIETATIS CVLTV GRATAQVE MENTE
AETERNVM DEVENERANDO

VT ET

V I R O

ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO, DOCTISSIMO,

GEORGIO ERNESTO
STAHLIO

MEDECINAE DOCTORI PRACTICO CELEBERRIMO
REGIQVE BORVSSIAE A CONSILIIIS AVLICIS

PATRI OPTIMO

FILIALI AMORE ET OBSEQVIO AD VRNAS
COLENDO V A

OB
INNUMERA ET INSIGNIA,
NUMQUAM SATIS DEPRAEDICANDA,
SIBI COLLATA BENEFICIORVM GENERA,

HASCE QVALESCVNQVE
LABORVM ACADEMICORVM PRIMITIAS,
SANCTISSIMAE VENERATIONIS, DEBITAE OBSERVANTIAE,

GRATISSIMIQVE ANIMI TESTES,
CVM SINCERRIMIS,
PRO SALVTE, INCOLVMITATE ET OMNIGENA
PROSPERITATE,

TANTORVM VIORVM

NUMCVPATIS VOTIS,
EA, QVA PAR EST, REVERENTIA

CONSECRAT,
SEQVE ET RES SVAS IN POSTERVM QVOQVE

DE MELIORI COMMENDAT

ILLVSTR. EXCELLEN. SSMO. DOCTRINISSIMO

GEORGIO ERNESTO

STALHIO

MEDICINAE DOCTORI PRACTICO PLEBENISSIMO
REGIAE UNIVERSITAE A CONSILII AULICIS

PATRI OPTIMO

FILIALI AMORE ET OBSEQVIO AD VERNAS

A V C T O R :

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
NONNVLLIS MOMENTIS
A D
CVRATIONEM EPILEPSIAE
SPECTANTIBVS

PRAEFATIO.

Ne Iliada post HOMERUM canere
Lectoribus videar: non inconsul-
tum erit, prius exponere, qua com-
motus causa curationem epileptici
mali proponere, animum induxi. Edidit *Georg.*
Ernest. STAHL, Vir de re litteraria meritissimus,
quemque Avum nominare, gloriosum mihi esse
A confeo,

conseo, dissertationem academicam de *Lumbricis terrestribus eorumque usu medico*, quam Halae 1698. publice ventilandam proposuit *Ioan. Christoph. FRITSCHIUS*. In illa pag. 13. 14. sequentia de Lumbricis terrestribus leguntur:

„Efficacia Lumbricorum adversus ipsam epilepsiam nobis certe haecenus apud paucissimos Scriptores occurrit; & certe nemo quisquam jam succurrit, praeter *Paulum BARBETTE* & *Theodor. MAYERNE*, qui in Praxi sua, in loco de Epilepsia, sub catalogo remediorum, contra hunc affectum proficuum, Lumbricorum quoque horum mentionem faciunt, licet non magis, quam solo verbo. *Excell. DONLAEUS* tamen ut secretum allegat. Qui vero in Praxi iis hoc nomine utantur, plures fortassis fuerint, quamvis nobis minus cogniti, neque nota effectus, quem inde experiuntur, felicitate. Unam certo novi *Exper. Dn. Ioan. August. HERMANNUM*, Medic. Licent. & Physicum Calae Altenburgicae, qui usum & expertam efficaciam horum animalculorum adversus epilepsiam, debite exhibitorum, benevolentem, quo est candore, serio asseveravit. Quod idem D. D. PRAESES calculo suo absolute confirmat, & ab experientia saepius instituta testimonium verum perhibet. „ Non dubito fuisse plures, qui, his impulsu testimonii, lumbricos

cos terrestres in malo epileptico tentaverint; mirari itaque quis posset, non occurrere, intra tam longum temporis intervallum, nova medicorum testimonia, quae salutarem lumbricorum terrestrium in curando sacro morbo effectum, quem ipsis HERMANNUS & b. m. Avus meus tribuerunt, comprobant; nam quae de istis animalculis eorumque in epilepsia usu vulgo in Materia medica leguntur, cum propriae observationes non afferantur, vix in censum veniunt, nilque probant, utpote ex aliorum scriptis defumta, vastoque in iis occurrente remediorum antepilepticorum catalogo. Neque sufficiunt ea, quae congeffit PAULLINI in Schediasm. de *Lumbricis Terrestr.* (1703.) Cap. IV. pag. 74. seqq. Nonne itaque, his ita comparatis, suspicio nasci posset, inanes esse laudes, quibus lumbricos extollunt? Nonne eandem habebunt fortem, quam habent plura alia antepileptica, quae a prudenti medico contemnuntur? Constituunt interea verum & praestans antepilepticum remedium, a Venerando meo Parente aliisque Practicis & iis quidem magni nominis toties saluberrimo cum eventu in auxilium vocatum. Quodsi alii Medici eundem effectum aut non observarunt, aut non observant: id ideo non erit lumbricorum terrestrium inertiae dandum, sed aliis, quae circumstant, rebus. Et quibusnam? Ignorarunt Medici, lumbricis, utentes veram eos in

A 2. epilepsia

epilepsia adhibendi methodum; hac enim neglecta incassum adhibentur. Ingenue eam in praesenti Specimine describam: fiet hinc, ut lumbrici meritis adipiscantur laudes. Explicabuntur etiam sic verba, quae in b. m. Avi mei dissertatione de *Alterantibus & Specificis in genere* (Hal. 1703.) pag. 33. leguntur. „Medicamentum in usu est D. D. PRAESIDI aduersus „morbum epilepticum caducum, verum atque „vehementem, cuius dosi una non solum immediate instans paroxysmus cohibetur; sed etiam „repetitis dosibus aliquot, totum malum assistente divina gratia profligatur: imprimis autem „signum bonae operationis atque iusti effectus „est sudor in fronte erumpens, cum remedium „ex sua natura, & inprimis in reliquo corpore „nihil quicquam sudoris provocet aut inducat. „Quum vero BOERHAAVIUS vel ipsam Specificorum antepilepticorum possibilitatem negaverit: de iis in priori mei Speciminis Sectione dixi.

SECTIO PRIOR.

SUNTNE SPECIFICA ANTEPILEPTICA POSSIBILIA?

§. I.

Remedium Specificum quid? Ne- Saepe mirantur rerum medicarum ignari, qua demum fiat ratione, ut tantum inter se dissentiant Medici, satisque exinde constare iudicant, summa scientiam medicam incertitudine premi, maleque

leque ideo de veritatibus, quas in systemate proponunt, certitudine *cessitas hu-*
Medicos gloriari. Non desunt, quibus macula ista deleri potest, *jus indaga-*
argumenta, a natura praeprimis veritatibus, circa quas versatur Me- *tionis.*
decina, desumpta. Cum interea aeternis ejusmodi disceptationibus
optima scientia ignavis deridenda propinetur, (nemo enim plus ri-
det, quam idiota) saepe quoque de rebus disceptetur, quae sua na-
tura certitudinem admittunt, Medicorum tamen sacra culpa obscu-
ratam: nil certe magis optandum, quam ut dissensus in rebus me-
dicis magis magisque imminuantur, illis praecipue, quae Medico-
rum culpa incidunt, occasio praescindatur. Plura hic agenda, plu-
ra intermittenda. Maximum vero momentum in eo positum esse
videtur, ut Medici, suo quovis genio minus indulgente, verborum
significatus recte figere incipiant, caute observatis simul, quas
sana ratio & Logica in ea re praecipiant, regulis. Innumerae enim
disceptationes vel eam tantum ob causam moventur, quod dissen-
sientium unus veram alterius sententiam perspicere non satis allobo-
ret; dici autem vix potest, quantum vagi verborum significatus ob-
furent, quae clarae alias fuissent, sententias. Quod specificorum in
primis existentiam attinet: dissensus inde obortus facile compesci &
confopiri posset, si disceptantium cuilibet plane eundem verbo signi-
ficatum tribuere placeret, quo alter specifica *vel* urget, *vel* negat.
Ante vero, quam id factum fuerit, necesse in ista indagatione est,
ut omnes remedii specifici significatus proponantur, tuncque de-
mum quaestio diiudicetur: numne specifica possibilia sint & existant?

§. II.

Specifici vox non raro ita accipitur, ut ea remedium indi- *Primus re-*
gigent, quod, si referatur ad certum quendam morbum, *universale medii speci-*
fit. Uti ea sic videtur BOERHAVE in *Aphorismis de cogn. & cur. fici signifi-*
morb. §. 452. quando specifica antepileptica negat. Postquam enim *catus. Ta-*
lia non dan-

diversissimas epilepsiae causas variamque ipsis medendi methodum recensuit: *Ex his, inquit, vanitas apparet omnium specificorum, & methodorum, quae inanis iactantia contra hoc malum laudat.* Neque ab simili ratione haec verba explicat. III. SWIETEN (Tom. III. pag. 452.) *Patet, inquit, sponte ex antedictis, diversissima remedia, diversissimam curandi methodum, hic requiri saepius pro varietate causarum & locorum, in quibus illae causae haerent. Unde simul apparet, vix posse sperari specificum universale remedium, quod omnes & singulas has causas delere aptum esset.* Satis quoque frequenter specificum remedium germanice dicitur, *ein allgemeines Mittel*: ut ergo dubitare non possis, praedictum specifici significatum usu loquendi stabiliri ac confirmari. Quodsi vero ita eam vocem interpreteris: existentia remedium specificorum recte in dubium vocatur. Neque enim experientia, neque ratio eam admittere sinunt. Nullum unquam remedium hucusque innotuit, quod morbi cuiusdam medelam *semper* perfecit, ne illis quidem exceptis, quae fidissima videri possent. Cortex Peruvianus laudatur tanquam certissimum contra febres intermittentes remedium, repetitae tamen observationes docuerunt, occurrere subjecta, quibus datus istas febres non supprimit. Mercurialia quoque remedia, quorum tanta est in curandis venereis morbis efficacia, suis non minus limitibus circumscriptam edunt utilitatem; neque morbum venereum, ad maxime insignem gradum proVectum, semper tollunt. Quodsi etiam perpendas, dari inter morbos, quibus specifica destinantur, casus absolute incurabiles; homines solere, si corporum constitutionem respicias, notabili saepe gradu a se invicem differre, quo fit, ut unum idemque remedium non possit in omnibus unum eundemque exserere effectum; morbos demum haud infrequenter non posse perfecte curari, nisi causae eorum remotae antecedentes tollantur, quarum ingens saepe occurrit differentia;

pate-

patere facile, nec rationem & intellectum eiusmodi specificorum existentiam probare.

§. III.

Non raro specificorum titulo ea remedia insigniuntur, quae specifica ea hunc illumve in morbis effectum prae caeteris praestant, ita, ut etiam dicuntur scopo, vel semper vel plurimis saltem in casibus satisfaciant. Sic Illustris LUDWIG (Therap. gener. §. 1568.) in stimulantibus, inquit, specificis ad aloë & rhabarbarum potissimum respiciendum est. Loquitur ibi de purgantibus, quae stimulo quodam intestinis applicato, suam exerunt actionem. Specifica ergo stimulantia ea hic dicuntur, quae prae caeteris stimulo quodam in intestina agunt, indeque prae reliquis stimulantibus virtutem adipiscuntur purgantem. Eodem significato retento mercurialia dicuntur specificae salivationem promovere & morborum venereorum curationi inservire. Sic etiam China specificum contra febres intermittentes & Chamomilla specificum contra spasmos vocari possunt. Liquer simul dari eiusmodi specifica.

§. IV.

Restat adhuc tertius specificorum significatus, quo per specificum in morbo quodam remedium illud intelligi debet, quod causam illius proximam, in longe plurimis casibus, si medelam tantum admittant, insensibili ratione aut destruit, aut multum imminuit. Conspirat haec definitio fere cum ea, qua usus est b. m. Avus in Dissert. de Alter. & Specif. in genere pag. 32. Intelliguntur, inquit, per specifica eiusmodi medicamenta, quae certae cuidam speciei morbi ita proprie, exquisitae & unice communiter satisfaciunt, ut, si modo ulli remedio ille morbus adhuc auscultat, eundem ita absolute ac in solidum rollant, ut quasi simul ac semel, aut certe

sine

sine aliis adnuculis, continuato saltem usu, morbum vel penitus atque radicitus extirpent, vel ad minimum ita coërceant, ut longe plurimum imminuto impetu, atque universa sua vi, maxime debilitatus atque enervatus appareat. Juvabit tamen praemissae notionis veritatem ejusque cum usu loquendi consensum paullo exactius exponere, cum dein dicenda huic innitantur definitioni. Quod jam ea fiet ratione.

§. V.

Comprobatur hujus definitionis veritas.

Generali *remedii* vocabulo a Medicis omne id insignitur, quod ad sanitatem tam conservandam, quam restituendam utile est; sive id corpus fuerit, sive res quaedam immaterialis. Jam vero specificorum ea est ratio, ut utilia judicentur in hoc illove morbo, adque ea tam corpora quam res immateriales referantur. Quare specifica sunt *remedia*, quae sanitati, quatenus inprimis restitui debet, destinantur. Non omnia autem remedia, in hoc illove morbo curando utilia, statim dicuntur specifica. Quando enim raro & passim tantum salubrem in morbo quodam exserunt effectum, specificorum titulo indigna iudicantur. Quoniam vero universale quoddam remedium impossibile haberi debet (§. II.): specifica saltem *in plurimis casibus* juvent, necesse est. Fieri tamen posset, ut Medicus, tentans verum specificum in morbi cujusdam incurabili magnitudine, hinc concluderet, non esse verum specificum, cum nullam tunc mutationem inferat. Adieci ideo, remedium specificum iis tantum in casibus iuvare & lenimen afferre, *qui curationem admittunt*. Necesse porro ut *remedium specificum in causam morbi proximam agat*. Quodsi enim in causas remotas tantum ageret: non posset in plurimis casibus auxilium afferre. Praeterea specifica solent morbo idiopathico saepe mederi, symptomatico haud raro minus, ex quo manifesto elucet, causam morbi proximam magis quam remotas

remotas specifico remedio mutari. Demum *insensibili ratione* agere debet, i. e. vel nullam manifestam (praeter restitutionem sanitatis) corporis mutationem inducere, vel eiusmodi tantum inferre debet, cui curatio tribui non potest. Requirit id ad naturam specifici, docet nos SYDENHAMUS. Quando enim is (*Epistol. responsor. II. p. m. 207.*) de *specificis*, contra miasma venereum laudatis, disserit: *neque, inquit, vel mercurius, vel ligna exsiccantia dicta, specificorum titulo sunt donanda, nisi exemplis in medium allatis probare quis possit, vel mercurium absque salivatione, vel lignorum decoctum nullo subsequente sudore luis venereae curationem quandoque absolvisse.* Quare SYDENHAMUS manifesto negat, remedia, quae evacuationem *sensibilem* efficiendo curationem morbi perficiunt, esse *specificia*. Atque idem sine dubio voluit b. AOUS, quando *sentimus* inquit, *quod specifica non tam agant in materias, easque alterent, aut inovertant, sed maxime in motus vitales, speciales nimirum, contra qualemcumque subtilem effectum paucioris alicujus materiae directos & circa illam, quacumque spasmodica atque vibratoria motitatione, strictione &c. occupatos.* Vide ejus *Diss. de Alter &c.* pag. 38.

§. VI.

Dari specifica haec, mercurialium usus in morbis venereis *Dantur* docet, ut alia exempla silentio premissam. Quamvis enim mercurialia plerumque salivationem aut aliam excretionem efficere solent, quando venereae labi medentur: tamen consistit per observata, mercurium sublimatum, methodo, quae dicitur, *Swieteniana*, in usum vocatum, curasse morbos venereos, absque ulla sensibili evacuatione. Spasmodis, doloribus & aliis nonnullis morbis similibus remediis non raro medemur; ut ergo horum specificorum existentia extra omnem dubitationis aleam posita esse videatur. Obtinere interea

B

circa

circa eiusmodi specifica praeconceptae quaedam opiniones, quas annotare non incongruum erit. Cavendum scilicet, ne credamus
 1) *remedium, quod tanquam specificum in morbo laudatur, nulli alii morbo mederi debere.* Nonne enim unum idemque remedium pluribus satisfacere potest indicationibus? Nonne causae morborum proximae quam maxime saepe ad se invicem accedunt? Nonne itaque remedium, quod in uno morbo est specificum, in aliorum quoque curatione laudem mereri potest? 2) *Specificum unice semper optimam morbi medelam absolvere.* Specifica enim non semper quam *optimè* morbos curant, corticis Peruviani in febribus intermittentibus exemplo; nec *unice* ea dote laudari debent, cum alia remedia idem nonnunquam perficiant, ut amara, martialia, sal ammoniacus &c. docent, quorum virtus ad corticis Peruviani virtutem accedit; neque saepe quidquam praestant, si unice adhibeantur, aliis neglectis, v. g. VSne, laxantibus &c. 3) *Specificum intra brevissimum semper tempus medelam afferre debere.* Quamvis enim eiusmodi specifica omnino dentur: tamen, si deficiat in remedio quodam haec conditio, & reliquae modo specificorum qualitates adsint, illud pro specifico haberi debet. Sufficit, si *continuato* usu opem afferat. 4) *Specificum, quovis demum modo, quovis tempore applicatum, morbo debere mederi.* Tempus enim & modus remedium adhibendi mirum quantum illius virtutes mutare possunt, quod pluribus Sect. II. evincam. Fieri ergo potest, ut *optimum specificum* efficiat nihil, si minus congruo & recto aut tempore, aut modo adhibeatur. 5) *Specificorum in corpus humanum actionem inexplicabilem esse debere.* Nescio sane, qua demum ratione factum, ut vana eiusmodi praeconcepta opinio scholas & scripta medicorum ingressa sit. Quam primum modus agendi remedii cuiusdam in morbo detegi queat & explicari, actutum specificum non esse hinc concludunt, non cogitantes hujus cognitionis defectum inscientiae

riae equidem nostrae ac humanitatis signum, minime vero eiusmodi esse notam, e qua specifica sunt dimetienda. Dantur *specifica*, (concedam, plurima huc referri debere) quorum vera actio sine dubio hucusque latuit; dantur vero alia, quorum virtus explicari potest. Nonne ridiculum foret haec ideo negare, quod eorum actio tenebris non sit involuta? Nonne absolum esset, illa, nostro hoc tempore, pro specificis habere, tuncque eadem ipsa remedia e specificorum catalogo delere, quando eorum virtus & actio feliciori posteritati innotescit?

§. VII.

Non mirandum est, quando Medici de specificorum inopia *Difficultas* conquerentur: eorum enim inventio summis certe premitur *in detegen-* difficultatibus. Triplex tantum est ad veritatem via; *Ratio, propria ob-* *servatio & experientia, fides.* Si quis *a priori*, quod aiunt, speci- *ficum in hoc illove morbo inuenire velit: duo saltem exacte cognita* *Specificis.* habere momenta debet, causam nimirum proximam morbi & reme- dii aut plurimum actionem in corpus humanum (§. IV.). Quam difficile est utrumque! Plurima itaque, ni omnia, specifica casu deteguntur. *Propria observatio* optima equidem ea in re foret; sed raro contingit, ut Medico tam frequenter morbus curandus occurrat, ut dicere valeat, remedium quoddam in *plurimis casibus* opem afferre. Non dicam, plurimis Medicis facultatem recte observandi deesse. Quod *fidem* demum attinet: ea remedia proprie non *inve-* *niuntur*, neque quemquam fugit, quam raro aliorum observatis fidere queamus? *Propria* itaque hic observatio accedere debet, non infrequenter impossibilis, cum plurima specifica fere arcana habeantur, & multi Medici nolint aliorum remedia tentare, nisi eorum sciant mixtionem & naturam. Augentur istae in specificis inveniendis difficultates eo, quod modus & tempus adhibendi remedia non adeo facile detegantur.

*Epilepsiae
definitio.*

§. VIII. Accedamus nunc ad generalem *specificorum antepileptico-*
rum considerationem. Natura vero morbi praemittenda est (§. antec.).
Spasmus generatim dicitur musculi aut fibrae muscularis contractio
nimis valida, involuntaria, pendens ab irritabilitate. Is trifariam
dispecitur, in *Spasnum* nempe *proprie ita dictum*, *tetanus* &
convulsionem. Spasmus enim vel reciproco motu antagonistas agi-
tat, vel in una eademque parte musculari permanet. Ille vocatur
convulsio. Hic vel ita contingit, ut pars plane immobilis fiat, vel
motum partis admittit. Si prius: *tetanus* nuncupatur; si posterius:
Spasmus adesse dicitur. Sub epilepsia omnes partes musculares
spasmo afficiuntur, atque id ita quidem, ut partim convulsio, partim
spasmus proprie sic dictus, partim tetanus praesto sit. Est itaque
spasmus, a quo omnes partes musculares ita afficiuntur, ut in pluri-
mis convulsio, in aliis tetanus, in nonnullis spasmus per eminentiam
sic vocatus adfit. Symptomata hujus morbi, vulgo quoque non
ignota, veritatem nostrae definitionis comprobant, docentque male
agi a Medicis, quando in definienda epilepsia solius convulsionis
rationem habent. Spasmus enim adest *universalis*, & convulsio
universalis esse nequit.

§. IX.

*Causa epi-
lepsiae pro-
xima.*

Causam epilepsiae proximam in *validiori sensorii communis*
irritatione esse ponendam, ex sequentibus patebit argumentis. Cau-
sa proxima spasmi, utpote intensae irritabilitatis effectus, generatim
latet in stimulo fortiori, musculo, spasmo affecto, applicato. Ponit
itaque epilepsia validiorem omnium musculorum irritationem. Nunc
triplici tantum ratione fortior ista omnium partium musculosarum
irritatio contingere potest. *Vel* enim impetuosius irritatur senso-
rium commune, unde nervi motorii omnes originem suam ducunt
vel

vel stimulus quidam fortior cuilibet nervorum, ad partes musculares tendentium, admoveretur immediate; vel demum irritamentum validius musculis corporis humani omnibus immediate infertur. Secunda & tertia irritationis ratio sub epilepsia non obtinent. Docent enim observationes, epilepsiam cum sensuum & rationis temporaria cessatione stipari, quod, affici sensorium commune, manifesto testatur; eam difficulter induci a solo acri sanguine, licet nervorum & musculorum hinc facillime posset irritatio oboriri; produci contra ea quam frequentissime, quando vel causa immaterialis, vel materialis in sensorium commune agit; enasci demum eum morbum vel potius symptoma facile a labe partium, cum sensorio communi consentientium, ventriculi in primis. Quare causa epilepsiae proxima non poterit esse alia, quam validior sensorii communis irritatio, unde origo omnium symptomatum facile explicatur. Cum vero febres intermittentes, tetanus universalis, catalepsis non minus, quam epilepsia fortiores sensorii communes irritationem, ut causam proximam, agnoscant: fatendum, praeter validiorem irritationem ad causam epilepsiae proximam aliud quid requiri, quod, sive nunc gradum irritationis, sive aliam qualemcunque conditionem respiciat, determinari hucusque non potest.

§. X.

Operae pretium erit divisionem epilepsiae in idiopathicam, *Epilepsia* symptomaticam & sympathicam addere, cum specifica idiopathicae *idiopathica*, curationi magis, quam symptomaticae ac sympathicae medelae in *symptomata* serviant. *Epilepsia idiopathica* duplex est. Vel enim significat eam, *ica & sympathica*. cuius causa antecedens non est morbus, compositus praecipue, quo respectu *symptomatae epilepsiae* contradistinguitur, cujus causa antecedens est morbus, compositus maxime, corpori simul inexistens; vel ea ita nominatur, cuius etiam causa remota in cerebro latet,

quo significatu *sympathicae* opponitur, utpote cuius causa magis remota in alio corporis loco, quam cerebro, haeret. Epilepsia, cuius causa est terror, aut aliud simile pathema, dicitur ideo idiopathica, cum animi pathema non sit morbus; epilepsia contra ea, quae feбри, variolis, dentitioni difficili accedit, erit symptomata, prouti ea, cuius causa sunt vermes & primarum viarum cruditates, sympathica nominatur.

§. XI.

Classes specificorum antepilepticorum.

Sufficiant haec de Epilepsiae theoria. Nam si, quae de reliquis huius morbi causis, deque eius symptomatibus & sequelis dici adhuc possent, recensere vellem; Lectori, credo, molestus essem, cum in quolibet Pathologiae compendio haberi queant. Liceat vero mihi, ante quam ad possibilitatem specificorum antepilepticorum demonstrandam accedam, classes horum remediorum generatim proponere, tuncque ex conditionum, quae ipsis competunt, possibilitate ad possibilitatem antepilepticorum specificorum colligere. Quodsi causa epilepsiae proxima consideretur, cumque ea observationes, a morbis epilepsiae similibus desumptae, conferantur: non nisi sequentes specificorum antepilepticorum classes constitui possunt. Ad *primam* classem pertinebunt ea, quae sensorium commune ita firmant & roborant, ut caveatur inde, ne in abnormes motus abripiatur. *Secunda* classis complecti debet ea remedia, qua motus sensorii communis aliunde dirigunt. Nervi fere similibus, ac anima, mutationibus obtemperant, prouti id observationes evincunt. Prouti nunc animi pathema obscuratur ac deletur, si aliud, maiori in gradu mentem afficiens, excitetur: ita etiam motus sensorii communis, epilepsiam determinantes, consopiri possunt, si *alii* in eo motus producantur. Satis nota est curatio epilepsiae a BOERHAAVIO, terrificam ideam producta, peracta. *Tertia* demum classis comprehendet remedia, quae

quae torporem, i. e. talem mutationem sensorio communi inferunt, qua fit, ut irritamenta minus valide illud commoveant. Commotio enim sensorii communis vera est epilepsiae causa. Quare si sensorium commune in eiusmodi perducatur statum, ut ab irritamento, quod remota est epilepsiae causa, vel plane non, vel minus valide affici queat: epilepsia oriri nequit. Non possunt, si ab his classibus recesseris, plura cogitari remedia, quae ita in causam proximam epilepsiae agerent, ut deliniatur. Quare nec plura specifica antepileptica dari possunt, quam quae ad enarratas remediorum classes pertinent.

§. XII.

Si remedia specifica antepileptica plane impossibilia essent: *Non im-*
vel mutatam illius causam proximam non necessario sequi deberet *possibilia vi-*
curatio ipsius epilepsiae: *vel* mutatio ipsa causae proximae deberet *dentur spe-*
esse impossibilis. *Prius* esse nequit. Prouti enim umbra solem, *cifica ante-*
ita morbus ac symptomata causam suam sequuntur proximam; *pileptica.*
ex mutata itaque hac, recte semper ad mutatum aut morbum aut
symptoma concludere possumus. Neque *posterius* obtinet. Quodsi
enim condiciones remediorum (§. anteced.) descriptas conferas cum
observatis: deprehendes, usu remediorum quorundam posse istas
conditiones adimplere. Cortex Peruvianus, sal ammoniacus, amara,
camphora, folia aurantium, oleum animale *DIPPELII* & similia
videntur nervis & sensorio communi robur addere; emetica, ani-
mi pathematâ, hyoscyamus motum sensorii communis aliunde diri-
gere possunt; anodyna demum varia torporem isti parti valent in-
ducere. Cum itaque vere remedia dentur, quae conditionibus istis
(§. anteced.) respondent: nonne spes foveri potest, fore, ut demum
specificum antepilepticum detegatur? Nonne operae pretium esset,
si Medici, omni adhibita opera & cautione, de eo solliciti esse ve-
lint,

lint, ut nonnullorum remediorum ex praedictorum & iis similia numero usum, in tollenda epilepsia, magis magisque tentent, atque observando conveniens maxime, quo usurpari debent, tempus discant? Sed sufficit hic demonstrasse, specifica antiepileptica non plane impossibilia esse, licet fatendum forsitan sit, verum eiusmodi specificum in occulto latere, esseque nondum inventum.

§. XIII.

Ad dubium
respondetur.

BOERHAAVIUS, quod supra iam monui, vel de ipsa specificorum antiepilepticorum possibilitate dubitat, cum tot diversae causae, epilepsiam generantes, existant, quarum quaelibet singularem sibi medendi methodum vindicet, neque ideo omnes uno eodemque remedio tolli queant (§. II.). Iungit huic argumento aliud *Perilustris Aphorism. BOERH. Commentator* (Tom. III. pag. 453.) ab iis passim causis desumptum, quae vere sunt immedicabiles, quorum v. g. cartilaginea sinuum venosorum durities pertinet. Quibus dubiis si *universalia* remediorum antiepilepticorum possibilitas impugnetur, firmissima omnino sunt (§. II.). Quodsi vero quis his ipsis ita uti veller, ut inde ad impossibilitatem specificorum antiepilepticorum, eo significatu, quo (§. IV.) specificum definitur, sumtorum, colligeret: is sane egregie erraret. Cum enim plures alii morbi, manente licet causa remota, tolli queant, v. g. dolores, febres intermittentes; atque ad remedium specificum minime requiratur, ut in iis quoque casibus curationem perficiant, qui medelam renuunt (§. IV.): nec BOERHAVII, nec SWIETENII assertis tantum abuti debemus, ut ideo ea etiam specifica, quae nobis ita audiunt, rejiciamus.

§. XIV.

Specificae
epilepsiam

Quando idiopathica epilepsia in corpore obtinet: duo tantum generatim corpori insunt, quae tolli debent; motus nempe sensorii

forii communis abnormis & symptomata inde pendentia. Quodsi ^{idiopathi-} ergo motus iste sensorii communis eius fuerit naturae, ut non ^{cam potius} omnem respuat medelam: spes semper erit, fore, ut epilepsia idio- ^{quam sym-} pathica usu specifici (si excogitatum fuerit) curetur (§. XI.). ^{ptomaticam} ^{curant.} Quando autem symptomata epilepsiae praesto est: praeter adducta momenta morbus obtinet in corpore, qui causa existit epilepsiae. Iam vero specifica, quatenus vere hocce titulo sunt donanda, in causam tantum morbi proximam agunt. Facile ergo fieri poterit, ut, si symptomato morbo destinentur, incassum adhibeantur, cum, in se spectata, non necessario tollant illum morbum, qui causa est morbi symptomati. Verum equidem est, quod specifica, dum causam proximam mutant, ea saepe ratione curent morbum, ut causa remota relinquatur; quare videri possent, ac si specifica in symptomato quoque morbo curationem perficere debeant, licet morbum, a quo symptomatus pendet, non mutant. Atque etiam quodammodo admitti debet eiusmodi ratiocinium, docetque in symptomato etiam morbo specifica conducere *posse*; cavendum demum, ne credamus, specificum ideo *semper debere* symptomatum morbum curare. Quamvis enim specificum, sua vi, minuat causam morbi proximam idque de morbo tam idiopathico quam symptomato valeat: tamen facile fit, ut relictus in symptomato morbus idiopathicus, tantum iterum causam proximam symptomati morbi excitet, quantum necesse est, ut redeat. Quare nec mirandum, si optimum specificum in symptomatis morbis nil efficiat, nec ex frustraneo eiusmodi remedii in symptomato morbo usu colligi recte potest, illud non esse specificum. Nonne ergo in eo casu, ubi epilepsia symptomati curanda occurrit, conduceret, specificum (si inventum fuerit) remittere cum iis, quae causae epilepsiae symptomati contraria sunt? C. §. XV.

§. XV.

Schol. Non expectabunt a me Lectores, ut specifica antepileptica, quae anceps extulit fama, quaeque a Medicis & aniculis dilaudata sunt, hic perstringam, eorumque vanitatem ostendam. Odiosa silentio premere fas est, quando praepriis ab aliis pertractata sunt. Liceat mihi ea mea facere, quae *Perillustris* v. SWIETEN edidit: *Plurima hic jaectantur specifica; & quidem tantus illorum numerus est, ut singula ex numerosis Autoribus colligere laboriosum foret, tædiique plenum opus, nec magnae utilitatis, cum effectus in hoc morbo sanando minime respondeant tantis promissis.* Quid aurantium folia & sal ammoniacus valeant? tempori erit relinquendum. Vtrumque remedium, quamvis forsitan specifica careat virtute, summam mereri videtur laudem. *Illustr.* БОЕМЕРВУ, Vir, quem tot nominibus deditissimo animo aeternum veneror, in epilepsia, saluberrimo cum effectu, inter alia sequenti saepe usus est remedio: Salis ammoniaci uncia una semis solvatur cum succo citri recentis ad punctum usque saturationis, dein leni per aliquot dies digeratur igne. Fit inde tinctura resolvens temperatissima. Qui considerat, salem ammoniacum solida firmare; viscidum primarum viarum, epilepsiae frequentissimam causam, potenter solvere, vermibusque esse inimicum; egregios praedicti remedii, & generatim salis ammoniaci, effectus, quos in curanda epilepsia edidit, non mirabitur.

SECTION II.

SECTIO II.

DE

LUMBRICORUM TERRESTRIVM EFFICACIA
IN EPILEPSIA.

§. XVI.

Remedium, quod tor laudibus extulit b. m. Avus (conf. Praef.), *Remedium antepilepti-*
constat ex Lumbricorum terrestrium & concharum praeparata-
rum anatica portione, cuius dosim pro infante unius anni constitu-
unt grana duo; pro puero ad sextum usque annum grana quatuor;
pro eodem ad duodecimum usque annum grana sex; pro adultiori-
bus grana octo, decem & ultra. Bonus antepileptici huius remedi-
i effectus ab eo pendet, ut debito tempore assumatur, & omnia ita
observentur, uti praescripta fuerunt. Ante omnia inquirendum,
num signa praesentiat aeger, quae imminuentem indicant paroxys-
mum. Talla sunt congestiones ad caput indeque producta gravi-
tas capitis, agrypnia, nimius somnus, insomnia, aurium rinitus, ob-
livio insolita, splendores & circuli ignei, oculis obversantes, cordis
palpitatio, anxietas, pandiculario, oscitatio, vagus appetitus, & fames
nonnunquam canina, variae in certis corporis locis spasticae affectio-
nes, ac praesertim aurae frigidiusculae quasi ad superiora per spi-
nam dorsii vel aliud membrum ascendentes sensus. Haec si omnia
vel saltem nonnulla de paroxysmo appropinquante certos nos reddi-
derunt, quam citissime aegro dosis commendati pulveris propinari
debet, quem quolibet cunq; quod praesto est, sumere licet vehi-
culo. Deglutito pulvere mox supinus decumbat, & absque somno
quietus per unius horae spatium in eodem situ remaneat. Quae si

C 2

cuncta

cuncta debite observantur: paroxyfinis aegrum hac vice certo non invadet, sed eius loco erumpet sudor in fronte & circa tempora linteis ab adstantibus abstergendus. Spuma quoque in nonnullis ante os accedit, eadem ratione abluenda. Elapso hoc spatio surgere licet aegro, sed strictissimam servet diaetam. Pinguia quaelibet, flatulenta, salita, fumo indurata, & omnia concoctu difficiliora studiose vitet, nec nisi iis vescatur, quae facilius subiguntur. Sic quoque ab animi caveat pathematibus. His rite peractis, per tres vel quatuor insequentes dies eadem hora, qua primo die, aliam huius pulveris dosin deglutiat aeger, post cuius assumptionem, eadem ratione se gerat, ceu praescriptum fuit. Supinus nempe per integrum horae spatium decubens sudorem, circa frontem eruptum, ab adstantibus sibi abstergendum curet. Si vero nulla plane paroxyfini aggressum praenuntiant signa, sed subito saepius malo infestatur aeger: pulvis versus illud tempus propinandus erit, quo alias regredi solitus fuit paroxyfinus, tentando saepe, an debitum possit reperiri tempus. Omnia de reliquo ita, ut antea dixi, administrantur. Caeterum in epilepsia idiopathica magis, quam in symptomatice iuvat (§. XIV.), quod b. m. Avus docuit, dum *allegatum*, inquit, *remedium antepilepticum, epilepsiam veram, caducam, valde convulsivam, efficaciter domans, in convulsionibus symptomatice aut epilepsia directe consensuali, (exemplar habemus in epilepsia verminosa) vel plane nihil, vel nihil solidi efficit; immo in idiopathica etiam epilepsia, nisi cum plane peculiaribus circumstantiis, nullum operae pretium facit.* Confer. EIVS Dissert. de Alterant. & Specificis pag 36. Quam vera haec sint, observavimus in variis epilepsiae symptomatice casibus, quos vix parum aut nihil mutavit praedictum, excellens alias, remedium antepilepticum.

§. XVII.

Opus nunc esset, ut, institutis experimentis, circa effectus *Observatio-*
mox laudatos antepileptici nostri remedii, atque particularibus qui-
busdam observatis casibus, veritatem asseritorum confirmem & cor-
roborem. Sed quum b. m. Avi autoritate eandem suffulcire mihi
liceat, quod & plura in eius scriptis loca & praesertim (§. I.) allega-
ta testantur, nec non idem remedium a Parente Optimo, pia mente
ad cineres colendo, aliisque Practicis iisque certe magni nominis,
nunquam sine exoptatissimo eventu, in usum vocatum fuerit: non ni-
si aliquot proferre lubet observationes, quarum primam *Illustri* meo
PRAESIDI, Patrono, Fautori, atque Benefactori grata mente in
aeternum colendo debeo, reliqua vero mihi met ipsi sese obtulerunt.
Ante aliquot nempe annos ad *Illustrem* Praesidem accedens puella
temperamenti sanguineo phlegmatici, duodecim circa annos nata, vi-
lioris conditionis, hinc minus exquisitae diaetae assueta ciborumque
dyspeptorum voracissima, a prima iam iuventute dirissimis convulsio-
nibus & vera epilepsia se fuisse vexatam conquerebatur. Varia iam
a pluribus Medicis tentata remedia sprexit morbus, iisdem neque
tollendus, neque saltem imminuendus, quum decies singulis fere
diebus rediret, donec Vir Illustris, praemissis generalioribus,
ad antepileptici huius remedii confugit usum, quod illico vehe-
mentiam mali minuere visum, dum minus frequens fieret recursus.
Nulla vero paroxyfmi adventum praenuntiabant signa. Hinc certe
difficillimum fuit, determinatum, pro insultu morbi infringendo, in-
venire tempus. Variabantur momenta, quibus pulvis propinabatur.
Sed omnia spem frustrabant, malo quotidie & quidem maiori gra-
du recrudescente. Circa annum decimum quartum prima vi-
ce menses proruperunt, anomaliae, nullo medicamine in ordi-

nem facile redigendae. Hinc varia tentavit Vir Illustris, vocata insuper in usum tinctura ista resolvente, supra (§. XV.) laudata. Praeterea, instituta tempore fluxus menstrui curatione periodica, antepileptici nostri remedii usum eo tempore continuavit, quo deerant menses. Sic, per annum dimidium quotidie exhibitis aliquot laudati pulveris dosibus, id effecit, ut sensim in pristinum statum miserae puellae redierit sanitas, quod forsitan exinde accidit, cum demum aliquando debito isto tempore, quod observetur necesse esse monui (§. XVI.), si actio remedii perfici debeat, propinatum fuerit. Notatu quidem dignissimum est hoc in casu, quod pedes, dirissima convulsionum specie motibusque fere continuis epilepticis mire distorti & per plures iam menses quasi subluxati, statim post malum primum sublatum in naturalem statum fuerint redacti, mensium fluxus sponte dein in ordinem redierit, nec postea unquam neque epilepsia neque alio quocunque morbo graviore laboraverit aegra; donec dissoluta sua vivendi ratione sibimet ipsi mala lethalia contraxit. Quod iam eas attinet observationes, quas mihi colligere licuit: binas tantummodo, quas praesertim attentione dignae visae mihi sunt, proferre lubet.

§. XVIII.

Casus, secundus.

Primus obtigit in viro robusto, sanguineo-cholerico, vitae rusticae addicto, viginti quatuor annorum, per duos iam annos idiopathica epilepsia vexato, quam animi quodam graviore pathemate sibi contraxerat, quum ab aliis verberibus exceptus iram coerceret nec effundere potuerit. Per omne id tempus vel quotidie vel bis saepe quovis die recurrens morbus valde vires aegri infringebat. Quem quum sanguine plenum esse viderem: venam secandam curavi,

ravi, dein lenioribus evacuantibus aliisque, ne in mea oratione nimis diffusus sim, hic non repetendis generalioribus remediis praemissis, imminente paroxysmo, quem adventurum testabantur signa congestionum ad caput solita, lassitudo artuum, & frigidae quasi aurae sensus per spinam dorsi superiora versus excurrens, illico dosin pulveris antiepileptici cum haustu frigidae sumendam curavi, quae statim recursum paroxysmi praepedivit, cuius loco non nisi sudor circa frontem ac tempora & spuma ante os erumpens accedebant. Horae spatio elapso, surgens aeger & esuriens, pro more rusticorum pane multo recenti assumpto, anxietatem sensit insolitam, colicos dolores, vomitionesque, quas ipse vomitus insequatur, qui, per tres dies continuatus, nullis malo alias levando aptis cedebat remediis. Evacuata demum materia, lenia interposita moderantia ac anodyna, iunctis tonicis, symptoma compescuere. Tres dein praeterlapsae sunt septimanae, per quod tempus nullis epilepticis motibus convulsus aeger non nisi de torpore & artuum lassitudine conquirebatur. Circa illud vero tempus, nova data causa occasionali, terrore nempe subito graviori, regressus paroxysmus bis eodem die miserum afflixit. Post trium abhinc dierum spatium, recurrentibus iterum iis signis, quae ipsum herculeum morbum praecessisse monui, rursus debita methodo pulvere nostro usus, eundem, quem antea, observavi effectum, neque ab isto temporis momento per tres circiter menses ulla dirae huius convulsionis apparere vestigia.

§. XIX.

Sic quoque foemina quaedam, quadraginta circa annos nata, *Casus tephlegmatico-sanguinei temperamenti, quae terrore subitaneo vehementius*

mentius

mentius affecta in morbum comitalem incidit, eodemque per tres annos saepissime vexata varia frustra tentaverat remedia, antepilepticum sibi expetiit pulverem. Cum ipsa colloquutus singulas rite scrutabar causas, & forsan praematuram mensium cessationem ad gignendam epilepsiam plurimum contulisse censens, debita huic opponere studui remedia, plethoram minuendo, periodoque menstrua praesente lenia evacuantia, emmenagoga, & alia huic scopo satisficientia propinando. Hisce interposui tempore debito, quo solita praecurrentia signa paroxyfmi recursum instare testabantur, praesertim frigidiusculae istius aurae sensus per spinam dorsi ascendens, quem & in hocce subiecto & in omnibus iis, qui epilepsiae recursum praesentunt, nunquam non observavi, laudatum pulverem antepilepticum, eundemque statim post datum remedium vidi effectum. Nullus enim solita sua vehementia rediit paroxyfimus, sed sudore ad frontem & spuma os occupante hac vice absolvebatur. Residua tamen singularis quaedam anxietas, torpor, faciei pallor colorque luridus, cardialgici & colici dolores, rodens saepe in intestinis dolor, narium pruritus, obstructio frequens alvina, vomituritio & salivae ieiuno ventriculo nimius obortus ad os affluxus, erant mihi testes materialis cuiusdam primas vias occupantis causae. Concludens ad vermium, in tubulo alimentario hospitantium, praesentiam, evacuantia resinosa, anthelminthicis iuncta, misellae post novum superatum paroxyfimum exhibenda curavi. Septem illico expulsi cum viscida saburra lumbrici in diagnosi me non errasse sat convincebant. Qua de causa, continuato anthelminthicorum usu, intra quatuordecim dierum spatium triginta quatuor lumbricis viscidaque sensim ac pituitosa saburra ex primis viis eliminatis, paroxyfmi, qui antea quater nonnunquam eodem die magna vehementia redierant, iam non

non nisi bis intra octiduum aegram prostraverant. Confugi hinc iterum ad antepilepticum nostrum remedium, quum expulsam & eradicatam esse iudicarem materiam, nec nisi soli consuetudini erroneos hosce naturae motus tribuerem. Sic, sub quovis novo afflictu redituro exhibita portione anatica lumbricorum terrestrium & pulveris corticis cascarillae, quem toni, per diros naturae motus nimis debilitati, restituendi gratia addidi, intra aliquot septimanarum decursum eo reducere licuit sanitatis statum, ut, iam nunc quinque abhinc elapsis hebdomadibus, optime se habeat aegra, nec unquam regressurum malum quam certissime sperari queat.

§. XX.

Nemo facile in eam incidet opinionem, ac si pulvis, quem *Licetne lumbricos terre-* antepilepticam salutaravi, suam in epilepsia virtutem nancisceretur a *stres speci-* conchis praeparatis, aut simili absorbente. Quamvis enim nonnunquam acidum, quod primarum viarum canalem replet, epilepsiae *ficum ante-* causa existere possit, hincque absorbentia conducant: tamen descrip- *pilepticum* tus pulvis exoptatum in aliis quoque casibus, ubi acidi nulla plane *nominare?* aderat suspicio, edidit effectum, atque lumbrici, cum aliis quoque remediis remixti, eandem opem praestiterunt. Recte hinc concludi potest, virtutem pulveris antepilepticam a folis lumbricis pendere terrestribus. Licetne ergo iis specificam tribuere vim antepilepticam? Non ii sumus, qui laureolam in mustaceo quaerunt. Si nobis tantum, quam nostrae nos docuerunt observationes, virtus pulveris antepileptici concedatur; si repetitae & ab aliis factae observationes eandem magis magisque confirmet: summam votorum nostrorum adepti sumus. Quando vero notio specificorum, in superioribus stabilita (§. IV.), firmo stat talo: forsitan lumbrici terrestres, relati ad epilepsiam, specifici nomine non indigni erunt. Etenim 1) plu-

D

rimis

rimis in casibus, saltem epilepsiae idiopathicae, qui curationem absolute admittunt, opem & auxilium attulerunt. 2) Insensibili ratione agunt. Quamvis enim, ab eorum usu, sudor ad frontem erumpat: is tamen non solvit epilepsiam, cum alia sudorifera idem perficere non observentur. 3) Agunt in causam epilepsiae proximam. Conferunt enim in idiopathica, minus vero in symptomatice & sympathice (§. XVI). Nonne ergo specificum antepilepticum salutari merentur (§. IV)?

§. XXI.

*Videntur
sensorio
communi
torporem
inferre.*

Monui (§. XI) tres tantum specificorum antepilepticorum classes possibiles constitui posse, quarum *una* remedia, quae genus nervosum roborant, *altera* ea, quae motus illius aliunde dirigunt, *tertia* demum ea sub se comprehendit, quae sensorio communi torporem inferunt. Iam lumbrici terrestres sensorium commune & nervos nec roborant, nec aliunde dirigunt. Videntur itaque ideo specificum antepilepticum constituere, quia motus sensorii communis imminuunt. Comprobari haec illorum virtus potest, si consideretur, 1. lumbricos terrestres, prouti omnes fatentur, insigni virtute antispastica gaudere. Omnia vera antispastica tensionem partium muscularium, a spasmoprofectam, imminuunt. Iam vero nervi similem, ac fibrae musculares, actionem, obque similem causam, exerunt (per Physiol.). Ergo, quae antispastica sunt, tensionem & enormem nervorum quoque atque sensorii communis actionem minuunt. 2. Nitrum debilitare nervos. Atqui vero in lumbricis terrestribus insignis, ita fertur, nitrosi principii quantitas deprehenditur.

§. XXII.

§. XXXII. Singulare observatur phenomenon, quod usum remedii antiepileptici, quod descripsimus, excipit; sudor nempe ad frontem. *Causa sudoris ad frontem.* Videtur is pendere a virtute antispastica lumbricorum terrestrium, qua fit, ut vasâ cutanea minus contrahantur, sicque ob qualemcumque cutis relaxationem, moleculae materiae perspirabilis eo facilius exitum nanciscantur. Quare vero fiat, ut ad frontem compareat? Eius quidem rei rationem me fugere facile largior.

§. XXXIII.

Restat ut de causa differam, qua fit, ut lumbrici terrestres tunc demum salutarem exerant effectum, quando proxime ante ingressum epilepsiae paroxysmum propinquantur. Quantum generatim, ut nonnulla ea de re dicam, salubris medicaminum effectus a tempore, quo exhibentur, pendeat: ex his, credo, momentis intelligetur. Scilicet 1. non absoluta est medicamentorum in corpus humanum actio. Vires enim & conditiones eiusdem simul conspirant, ut salubris evadat medicaminum usus. Iam vero conditiones istae saepius certo tantum tempore praesto sunt. Sic extra menstruum periodum quotidiana docet experientia deficere sanguinis illam ad uterum derivationem, quae ad naturalem sexus haemorrhagiam requiritur. Incassum certe tunc remedia in usum vocabis, quae menses pellunt. Ingruente contra eadem menstrua periodo, sanguinis congestio naturalis maior ad uterum obtinet, & tunc facilius medicamenta menses provocant. 2. Nocent nonnunquam remedia, non convehienti tempore usurpata. Valer hoc optime corticis Peruviani exemplo, qui, appropinquante vel imminente iam paroxysmo febrim intermittentium, infausto exhibetur omine. 3. Deletur quoque nonnunquam salubris remediorum effectus, nisi ad eorum usum con-

D 2

gruum

gruum eligatur tempus. Atque hoc quidem praesertim in casu praesenti obtinere videtur. Quodsi enim lumbrici terrestres extra illud, quod diximus, tempus exhibeantur: facile fit, ut, antè quam novus oriatur paroxysmus, iam deleta sit eorum virtus; quum contra ea, praescripto tempore dati, omni sua vi in causam illam proximam agant, qua determinatur epilepsia. Videtur quoque idem quodammodo de oleo animali DIPPÉLII, quod de lumbricis diximus, sentire b. m. WERLHOFFIUS. Quando enim illud in suo *de febr. intermitt.* tractatu pag. 44. contra epilepsiam commendat, sequentia inter alia habet. *Exhibuimus ad guttas XXX vel XXXX non una solum & altera dosi, quod raro, nisi forte versus tempus paroxysmi fieri possit, efficax observavimus.*

T A N T V M.

ERRATA POTIORA.

Pag. 2. lin. 1. *confeo* lege *cenfeo*.

Pag. lin. 19. *plurimis* lege *plurimis*.

Pag. II. lin. II. *conquerentur* lege *conqueruntur*.

Pag. 13. lin. 12. *consententium* lege *consentientium*.

CARISSIMO

CARISSIMO STAHLIO SVO

s.
P R A E S E S.

*A*equum est, TE inter plausus fidelissimorum TVORVM Praeceptorum
& dilectissimorum comilitonum valedicentem, pius non minus votis,
quam publico etiam testimonio, tanquam viatico medico, dimittere, DIGNIS-
SIME STAHLI! Ex quo enim tempore, positis primis annis artis Divinae
in Patria fundamentis, in nostro Aesculapii fano summis artis Proceribus
ingenio, industria, modestia, honestate morumque elegantia innotuisti, ta-
lem TE semper praebuisti, cui summi honores Aesclepiadei digne conferri
possint; praesertim, cum in discendis quasi impetum ostenderis, ita prorsus,
ut freno magis, quam stimulo opus habueris, spemque, quam de TE con-
cepimus omnes, non impleveris solum, sed & superaveris. Tutius con-
credimus sanitatem, qui ad medendum nati, cum lacte materno praesidia
adversae valetudinis imbiberunt. Felici hac hereditate diu floruit Me-
dicorum schola, duce Aesculapio, in familia unica, Medicorum filii con-
tinua, per longam annorum seriem coput extulit, artisque Divinae digni-
tatem & paternum nomen sibi vindicavit. Sic non raro Medici Medicis
creantur & longa experientia confirmata experimenta ad filios nepotes-
que propagantur. Aestimamus & laudamus hoc nomine TE, quovis
amore & favore dignissimum, qui ex optima Medicorum familia natus,
comata traditaque a Maioribus TVIS, virtutum & scientiarum semina
ita excoluisti feliciter, ut dignus tantis Maioribus sis. Maxima ab Il-
lustri PARENTE, de publica mortalium salute praeclare merito, quem
honoris causa nomino, habuisti incitamenta, & Avum, quem Orbis littera-
tus non habuit maiorem, cuius immortale ad nostrum usque aevum adhuc
florete Nomen, qui decus fuit FRIDERICIANAE nostrae, totius orbis eru-
diti ornamentum, splendor Berolinensium & tot aegrotorum salatum, cu-
iusque vivam in scriptis suis eruditissimis memoriam nulla unquam delebit obli-
vio. Tantis exemplis animatus, decursu aliquot annorum, inusitata virtute
& felici hereditate, paterna & avita premens vestigia, thesaurum eruaitio-
nis TIBI comparasti, ut in spem Patriae dilectissimae PARENTIS que Op-
timi natus, Reipublicae medicae vivere nunc possis, scuti opto, felix atque for-
tunatus quam diutissime. Meum non est, TE quem non tantum diligimus,
sed impense etiam amamus, operoso laudare studio, ne plus amori dedisse vi-
dear,

E

dear, praesertim cum TE inter inquilinos meos habuerim, TECVMQUE & affinitatis & amicitiae vinculo coniunctus sim; interea certissime confido, TE omnibus talem semper probaturum, qualem omnes exoptant, cum & Musas nostras non ociosa excolueris industria, sed ad strata aegrotorum simul ductus, officiosum quoque TE semper felicemque exhibueris Medicum, & sic privatorum sanitatem laudabili diligentia & dexteritate procuraveris, immo peritiam frequenti studio & exercitatione acquisitam, assidua & iudiciofa casuum elaboratione abunde demonstraveris, publice autem, subsellia opponentium occupando, laudanda eruditionis specimina saepius edideris, denique vero viroque in examine Illustri Ordini Medico facisfaceris ita, ut bono augurio supremas in arte salutari, praemii loco, TIBI decreverit dignitates. Ne vero quid praetermississe videaris, Specimine solemini, erudite a TE elaborato, novum Republicae Medicae exhibuisti argumentum, grata mente TIBI significandi, quantum adhuc veneremur cineres memoriamque colamus immortalis AVI, qui nobis securum in morbo herculo reliquit remedium, magnae sane virtutis, quamvis simplici adparatu compositum. Confirmasti hac ipsa disquisitione & benevola Specifici communicatione ea, quae ad perpetuam AVI Magni gloriam, PARENTIS Optimi honores laudesque TVAS promeritas spectant. Me quidem rogasti defensorem Dissertationis TVAE; sed habebis tantum comitem testemque eruditionis TVAE, quo Lauream Appollineam, a gratisa Facultate Medica TIBI ex merito decretam, pleno omnium applausu imponere possim. Itaque ascende cathedram parvamque TE iis ostende, qui in summa cathedra nominis & eruditionis celebritate eminent. Doleo sane discessum TVVM, cum nemini gravis, sed omnibus gratus, mihi vero semper acceptus fueris: maiora tamen felicitatis genera auguror alisque polliceor, Patriaeque dilectissimae non tantum geminum Hippocratis spondeo filium, verum Illustri etiam PARENTI, imo & Generosae ac Splendidae GENTI STAHLIANAE TIBIque supremos, crassina luce, publice conferendos, gratulor honores verique gratulor, quos ita ornabis & animabis, ut merita Avita & Paterna cum laude tuearis augeasque. Votorum meorum summa est. Servet TE, AMANTISSIME STAHLI, summum idque benignissimum Numen saluum semper sospitemque. Comitetur TE eius gratia in conatibus, inopferum suscipiendis, suamque TIBI largiatur benedictionem quam clementissime. Sic faustus erit rerum TVARVM gerendarum successus; sic dignum Artis Medicae solatium; sic favor summorum perennaturus. Vale, mihi que absens fave. Dab. e Mus. d. XIII. Septembr. MD IO CCLXVIII.

VIRO

VIRO PRAENOBILISSIMO
CANDIDATO DIGNISSIMO
AMICO SVAVISSIMO
IOHANNI ERNESTO STAHLIO

S. D. P.

IVSTVS CHRISTOPHORVS BOEHMER.
IVR. CVLT.

Maximo, quod inter nos intercedit, consuetudinis vinculo moveor, Amice suavissime, TIBI festum hunc diem, quo egregiae TVAE eruditioni, caeterisque praeclaris animi dotibus maximae parantur laudes, gratulandi. Has itaque litteras dissertationi TVAE adiungo, non ad prorsus singularem TVAM artis medicae peritiam depingendam, sed ad animum meum TIBI significandum, propterea quod illa & omnibus satis est perspecta, & ego modestiae TVAE ut parcam, inter mea positum esse censeo. Salutem omnem, omnem felicitatem TIBI apprecans delector bodierna luce, qua summi, CANDIDATE DIGNISSIME, in arte medica honores TIBI conferuntur. Fruere per longam adhuc annorum seriem huius praemii eximiae TVAE eruditionis, fruere iisdem in solatium graviter laborantium, & in utilitatem reipublicae. Maiorum TVORVM splendori, omnibus litterarum peritis satis cognito, nova addis incrementa. Quid amicis, quid ILLVSTRI TVO PARENTI exoptatius accidere potuisset? Jam TE exspectat patria. Proficiscere! Deum precesque nostras pro TVA salute ac incolumitate ardentissimas comites habes. Sospitem TE seruet summum Numen, ut mihi senem venerari, quem juvenem dilexi, liceat. Vale.

Dabam d. XIII. Septembr. MDCCCLXVIII.

E 2

DILECTIS.

DILECTISSIMO STAHLIO

S. D. P.

ADOLPHVS LVDOVICVS BOEHMER,

IVR. CVLT.

Diuturni desiderii, quo vehementer flagravi, publice, quanti TE faciam, restificandi, TEQUE de mea in TE amicitia, prorsus convincendi, hic tam festivus tamque sollemnis dies, quo Illustris Medicorum Ordo summos in arte medica honores TIBI conferendos constituit, subito sinem atculisse videtur. Tanta enim tamque solida in literis humanioribus, aequae ac in ipsa arte medica, polles doctrina, ut cathedram ascendere, splendidissimamque victoriam deportare vel nullo vel minimo negotio posses. Adeo enim egregias atque eximias a natura TIBI innatas excolvisti animi dotes, ut vix ac ne vix quidem quempiam TVI similem reperire potuerim. Exsultat merito igitur ILLUSTRIS PATER TVVS, gloriam virtutemque avitam in TE conservatam videns, exsultant aegri, solacium auxiliumque anxie exspectantes, exsultant omnes Hippocratis filii, magna atque praeclara de TE sperantes, exsulto & ego, quod mihi contigerit, quae vellem quaeque sentirem, hodie no die TIBI exponere. Tota igitur TIBI mente insigne hoc industriae TVAE praemium gratulor, gratulor PATRI TVO ILLUSTRIS, filium virtute atque doctrina magnopere praeditum, & denique patriae Medicum experientissimum gratulor. TE Deus TVAMQUE Gentem splendidissimam sospitem atque incolam esse jubeat, TIBIQUE quocumque modo in sanandis aegris succurrat. Quod reliquum est, TE rogo, ut, quae dixi, tanquam amicitiae documentum accipias, utque eodem amore eademque amicitia, qua me hucusque prosequutus es, in posterum quoque dignum iudices. Vale & res TVAS prospere age. Dabam d. XIII.

Septembr. Anni MDCCCLXVIII.

1702

Disson. med. Halle,
Med. Diss.,
6. 1758-68.

Reko ✓

NONNVLLIS MOMENTIS

A D

CVRATIONEM EPILEPSIAE

SPECTANTIBVS

PRAESIDE

VIRO ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO, ET EXPERIENTISSIMO
DOMINO

D. PHILIPPO ADOLPH. BOEHMERO

MEDICINAE ANATOM. ET CHIRVRG. P. P. ORDINARIO,
ACADEMIAE CAESAR. NAT. CVRIOS. ITEMQVE IMPERIAL.
PETROPOL. NEC NON REGIAR. BEROL. SCIENT. ET PARIS.
CHIRVRGOR. SODALI.

PRO

GRADV DOCTORIS

SVMMSIQVE IN ARTE MEDICA HONORIBVS RITE CAPESSENDIS

D. XIV. SEPT. MDCCCLXVIII.

PVBLICE DISPVTABIT

AVCTOR

IOANNES ERNESTVS STAHL

BEROLINAS.

HALAE AD SALAM AERE BEYERIANO.

